GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunī 6 fior., pe trei lunī 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 francī.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţī.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorī nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 46. *Sâmbătă, 28 Februariu (12 Martiè).* **1887.**

Mocsary şi naţionalităţile.

I.

Braşovŭ, 27 Februarie.

Amŭ înregistratŭ cu viu interesŭ şi cu tótă minuţiositatea enunciaţiunile din urmă ale d-lui Ludovicŭ Mocsary, făcute în dietă şi afară de dietă, fiindŭ-că aceste enunciaţiunī veneau dela unŭ bărbatŭ, care a sciutŭ sĕ-şī câştige stima şi simpatiile nóstre, apoi fiindŭ-că în împrejurările de faţă şi mai alesŭ în vederea contra-manifestaţiunilorŭ, ce le-au causatŭ în sînulŭ conlocuitorilorŭ noştri maghiarī, acele enunciaţiunī aveau pentru noi o importanţă deosebită.

D-lŭ Mocsary însuşī a caracterisatŭ c'unŭ finŭ sentimentŭ buna impresiune, ce au trebuitŭ sĕ-o facă declaraţiunile sale din dietă asupra tuturorŭ Nemaghiarilorŭ fără deosebire de partidă când a ḍisŭ, în scrisórea adresată alegĕtorilorŭ sĕi din Halas la 20 Februariu a. c., că „fiăcăruia i-a căḍutŭ bine a auḍi cuvêntulŭ echităţii şi alŭ dreptăţii din gura unui Maghiarŭ.“

Este în adevĕrŭ unŭ lucru cu totulŭ neobicīnuitŭ d'a vedé pe unŭ deputatŭ maghiarŭ pledândŭ pentru respectarea intereselorŭ de cultură ale naţionalităţilorŭ nemaghiare atuncī, când retĕcirea elementului dela putere a luatŭ astfelŭ de dimensiunī, ca, după cum constată Mocsary în memorata scrisóre, însuşī şefulŭ guvernului sĕ nu scie vorbi despre aceste naţionalităţī altfelŭ, decâtŭ numai ca despre nisce duşmanī ai patriei!

Atitudinea curagiósă şi démnă a d-lui Mocsary, în mijloculŭ celorŭ mai pătimaşe desaprobărī din partea conaţionalilorŭ sĕi, a trebuitŭ prin urmare sĕ ne placă şi d-sa are dreptate décă deduce de aicī, că noi Nemaghiarii, fără deosebire, dorimŭ împăcarea cu naţiunea maghiară, are dreptate când susţine, că pretinsele nisuinţe distrugĕtóre de statŭ şi duşmane ţĕrei, ce ni se impută mereu de către şoviniştii dela putere, nu suntŭ decâtŭ *chimeră*.

Repetămŭ, are fórte mare dreptate d-lŭ Mocsary când afirmă şi susţine aceste faţă cu despoticulŭ ministru-preşedinte alŭ Ungariei, dér, credemŭ, merge prea departe în conclusiunile sale décă, în urma desaprobărilorŭ generale de o parte şi a generalei manifestărī de simpatiă de altă parte, afirmă, că popórele nemaghiare, fără deosebire de partidă, ar fi gata a încheia pacea cu Ungurii pe basa legei de naţionalitate dela 1868, sub condiţiunea ca acéstă lege *sĕ fiă respectată*.

Mărturisimŭ, că suntemŭ convinşī despre lealele intenţiunī ale representantului oraşului Halas în cestiunea naţionalităţilorŭ, dér ni se pare, că d-lŭ deputatŭ, în momentulŭ, când reclamă pentru Maghiarime supremaţia în statŭ, face dependentă eventuala pace dintre egemonii Maghiarī şi popórele aservite de-o condiţiune *impossibilă*.

Căcī imposibilŭ este, după părerea nóstră, ca cei ce esercitéză supremaţia în statŭ, sĕ respecteze o lege, care, deşi nu recunósce decâtŭ umbra unorŭ drepturī, li se presentă în eventuala ei aplicare şi desvoltare neîmpedecată ca unŭ periculŭ pentru supremaţia lorŭ. Despre acésta s'a pututŭ convinge fiecare în lungulŭ intervalŭ de 19 anī, de când s'a adusŭ acea lege, şi d-nulŭ Mocsary însuşī a trebuitŭ sĕ constate cu părere de rĕu, că până aḍī nu s'a esecutatŭ nicī măcarŭ unŭ singurŭ paragrafŭ din legea dela 1868.

Cine sĕ ne dea dér garanţia, că legea de naţionalitate se va respecta şi se va esecuta în modŭ sincerŭ şi lealŭ, décă cei, ce esercitéză supremaţia în statŭ nu nī-o potŭ da?

Nu numai odată a accentuatŭ d-lŭ Mocsary că legea dela 1868 este o „lege fundamentală a statului“, a accentuatŭ, că este o *datoriă* impusă de constituţiune celorŭ dela guvernŭ de-a păzi cu sânţeniă şi de-a respecta acéstă lege.

Décă este aşa, atuncī ne permitemŭ a întreba pe distinsulŭ deputatŭ alŭ oraşului Halas, cum crede d-sa, că va fi admisibilŭ a face din *datoria constituţională* a guvernului obiectŭ de transacţiune la încheierea unei învoielī între popórele statului, a-o pune ca condiţiune a unui pactŭ ulteriorŭ?

Către alegĕtorii românī din Ungaria şi Transilvania.*)

Agitaţiunile electorale pentru unŭ altŭ periodŭ parlamentarŭ, care în viitorŭ va fi de cincī anī, s'au şi începutŭ de către diversele partide politice, mai alesŭ după ce în unele locurī chiar partida dela putere apucase a lua iniţiativa.

Vĕ este cunoscutŭ, d-lorŭ alegĕtorī, că celelalte partide politice suntŭ dedate din vechime, din alte periode, a se organisa în modŭ fórte practicŭ. Ele adecă pre lângă aceea că au câte unŭ comitetŭ electoralŭ în câte unŭ centru şi mai alesŭ în capitala statului, îşī compunŭ în fiecare comitatŭ câte unŭ comitetŭ electoralŭ pentru acelŭ municipiu; ér acesta compune şi disciplinéză câte unŭ subcomitetŭ séu clubŭ în fiecare cercŭ séu colegiu electoralŭ; în fine aceste cluburī denumescŭ din partea lorŭ câte unŭ bărbatŭ de încredere în fiecare comună, din care prevĕdŭ că vorŭ avé séu că dorescŭ sĕ aibă alegĕtorī de partida cutare.

Acéstă specie de organisaţiune este permisă de legea electorală şi aplicată în fiecare periodŭ. Preste acésta partidele au şi fondurī proprii de banī, spre a coperi spesele câte suntŭ specificate în lege ca permise.

Pentru ca partidele sĕ fiă asigurate după putinţă de numĕrulŭ alegĕtorilorŭ, fie pentru dietă séu pentru alegerī municipale, ele îngrijescŭ la timpŭ, ca sĕ controleze listele electorale în totŭ cuprinsulŭ ţĕrii şi sĕ nu sufere falsificărī în dauna partidei.

Din partea subscrisului comitetŭ acesta este alŭ *cincilea circularŭ*, cu care ne adresămŭ dela 1884 încóce în afacerile electorale atâtŭ către cei 165 domnī delegaţī şi membrii ai conferinţei electorale din 1, 2, 3 Iunie 1884, câtŭ şi către toţī alegĕtorii de naţionalitate română, carī ţinŭ cu credinţă şi devotamentŭ la individualitatea naţională, la patria lorŭ şi la tóte drepturile, fără care cuvêntulŭ libertate este şi rĕmâne o vorbă deşértă.

Acele acte anterióre ale subscrisului comitetŭ au fostŭ: Apelulŭ din 6 Iunie 1884; epistola cerculară din 3/15 Februarie 1885; alta din 5 Martie şi cea din urmă dela 13 Iulie n 1886. Cele dântâiu două s'au tipăritŭ şi separatŭ, s'au reprodusŭ şi în ḍiarele nóstre politice; cele din urmă două s'au adusŭ la cunoscinţa publică prin patru ḍiare.

Inscrierea în listele electorale, controlarea acestora în ḍilele când se expunŭ pe la oficiile municipale, reclamarea bărbătéscă, ţinerea în evidenţă, coregerea numelorŭ falsificate înadinsŭ séu şi din eróre, plătirea la timpŭ a contribuţiunii directe, — studiarea legii electorale art. XXXIII din 1874 şi art. VI din 1875, în fine înaintarea de informaţiunī către subscrisulŭ comitetŭ, — tóte acestea se cereau în interesulŭ bine înţelesŭ alŭ causei.

In circularulŭ din 13 Iuliu se observase limpede, că tóte aceste dorinţe chiar şi împlinite „nu potŭ sĕ aibă nicī unŭ folosŭ practicŭ, până când nu se vorŭ pune în mişcare cluburile electorale ale partidei nóstre întocmai cu zelulŭ, pe care vedemŭ că-lŭ desvoltă în totŭ cuprinsulŭ statului cluburile celorlalte partide.«

In conferenţa electorală din Iunie 1884 au fostŭ representate prin delegaţii lorŭ 32 de cercurī electorale din 20 de comitate ale Ungariei proprie, ér din 12 comitate şi câteva oraşe privilegiate (ca nicăirī) de ale Transilvaniei 52, prin urmare din ambele aceste ţerī ale corónei s tului Stefanŭ optḍecī şi patru (84) de colegii electorale.

In epistola circulară din 5 Martie 1886 după motivarea necesităţii imperióse de a ţiné cu tărie la dreptulŭ electoralŭ şi a studia bine legile respective se mai adauge, că chiar şi acolo, unde legea sufere pe alegĕtorii românī a se apropia de urna electorală, îi împedecă mijlócele de corupţiune recunoscută şi adeverită de atâtea-orī chiar şi în desbaterile dietei unguresci; séu décă nu'i împedecă, îi degradă la stare de unelte órbe, prin care se compromite dreptulŭ şi demnitatea omenéscă, dându-se poporului o educaţiune politică din cele mai periculóse, care mai curêndŭ séu mai târḍiu póte sĕ aibă urmărī fórte triste pentru poporŭ.

Din tóte acele 84 de cercurī electorale, céea ce a primitŭ subscrisulŭ comitetŭ se reduce mai numai la scuse, precum de exemplu, că presiunea despotismului administrativŭ ar fi mai mare decâtŭ orī-când altădată, că spionii, de carī este plină ţéra, denunţă chiar şi convenirile familiilorŭ consângene; că se urmărescŭ persónele cele mai onorabile sub diverse pretexte de nimicŭ, prin urmare, că din cause de aceste ómenii desgustaţī şi amărîţī în sufletele lorŭ nu mai simtŭ nicī o plăcere de a se aduna şi consulta nicī chiar în casurī, în care permitŭ séu chiar cerŭ legile.

Comitetulŭ nicīdecum nu se póte mulţumī cu scuse de aceste în afacerī electorale. Acolo este legea: sĕ ne provocămŭ la ea faţă cu orīce autoritate publică şi între tóte împregiurările. Se cere însĕ, ca orī-ce convenire, fiă şi curatŭ electorală, sĕ fiă anunţată nesmintitŭ la poliţia locală cu 24 de óre mai nainte.

Dér va fi oprită adunarea chiar şi cu violarea legii?

Sĕ ne supunemŭ la voinţa despotismului, sĕ pretindemŭ însĕ în presenţa a doi martorī, ca mĕsura sa prohibitivă sĕ o dea în scrisŭ, pentru-ca sĕ ne putemŭ legitima în faţa alegĕtorilorŭ.

Dealtmintrelea nu mai de multŭ, decâtŭ în una din şedinţele camerei deputaţilorŭ ţinute în sĕptĕmâna trecută însuşī d-lŭ ministru-preşedinte a recunoscutŭ în faţa ţĕrii violările de lege şi a promisŭ, că va venī peste puţinŭ cu unŭ proiectŭ de lege nouă, cu scopŭ de a înfrêna şi pedepsi călcările şi scandalele electorale.

Intre împregiurările actuale nu se póte prevedé încheiarea periodului actualŭ şi disolvarea corpurilorŭ legislative şi cu atâtŭ mai puţinŭ terminulŭ, care se va defige pentru nouĕle alegerī; acésta însĕ nu are sĕ ne împedece nimicŭ la organisarea cluburilorŭ şi gruparea alegĕtorilorŭ pentru orī-ce întêmplare.

Ceea-ce se póte sci de acuma este, că comitetulŭ d-vóstre e decisŭ a convoca la timpulŭ sĕu nesmintitŭ o nouă conferenţă electorală întocmai după analogia celorŭ două anterióre.

In alte periode electorale s'a imputatŭ comitetului electoralŭ din unele părţī, că ar fi convocatŭ prea târḍiu conferenţele.

Nicī unŭ comitetŭ electoralŭ din câte au funcţionatŭ dintr'unŭ periodŭ în altulŭ nu avuse nicī o causă subiectivă de a trăgĕna terminulŭ convocării conferenţelorŭ de alegĕtorī séu de representanţii lorŭ. Impregiurărī cu totulŭ independente de voinţa comitetului au causatŭ amânările; ér între acelea lipsa totală de informaţiunī din partea mai multorŭ cluburī, séu venirea lorŭ pre când ardea luminarea la degetŭ, a fostŭ una din pedecile mai grele şi neînvinse.

Cu câtŭ cluburile vorŭ fi organisate mai curêndŭ, apoi informaţiunile înaintate mai esactŭ la comitetŭ, cu atâtŭ mai curêndŭ va urma convocarea conferenţei electorale conformŭ concluselorŭ luate de către subscrisulŭ comitetŭ în două şedinţe ale sale din 7 Iulie şi 24 Decemvrie 1886.

Ceea-ce se aduce prin acésta la cunoscinţa tuturorŭ alegĕtorilorŭ.

Sibiiu, în 7 Martie n. 1887.

Comitetulŭ centralŭ electoralŭ alŭ partidei naţionale române.

*) Acestŭ apelŭ sosindu-ne abia erī târḍiu cu posta, o ḍi după apariţiunea lui în foile din Sibiu, nu s'a pututŭ publica până astăḍī. Red.

Din afară.

Septenatulŭ s'a primitŭ de către *parlamentulŭ germanŭ* la a doua cetire. Maioritatea a fostŭ covêrşitóre, însĕ numai pentru că partida centrului s'a abţinutŭ dela votare. Cincī membrii ai cen-

trului au votatŭ pentru *proiectulŭ de lege militară*, care fù primitŭ cu 223 contra 48 voturĭ, 83 de deputaţĭ s'au abţinutŭ. Prin acéstă lege se stabilesce contingentulŭ anualŭ alŭ armatei în timpŭ de pace dela 1 Aprile 1887 până la 31 Martie 1894 cu 468,409 ómenĭ afară de voluntarii pe unŭ anŭ. Infanteria se împarte în 534 bataliόne, cavaleria în 465 escadróne, artileria în 364 baterii, artileria pedestră în 31 baterii, pionerii în 19, trenulŭ în 18 bataliόne. Plusulŭ cheltuielilorŭ ordinare este de 23 miliόne, a celorŭ estraordinare de 24 miliόne. Dela 1881 contingentulŭ de pace alŭ armatei germane a fostŭ de 427,000 ómenĭ; prin proiectulŭ de lege primitŭ acum se înmulţesce dér armata germană cu 41,409 ómenĭ.

*

„Coresp. polit." primesce din Parisŭ scirea, că *guvernulŭ rusescŭ* s'a adresatŭ puterilorŭ cu cererea sĕ-şĭ validiteze influinţa lorŭ în Sofia, spre a împiedeca de a se comite cruḑimĭ pe câtŭ timpŭ vorŭ dura luptele dintre partidele bulgare pentru putere. Se pare că acéstă scrisóre circulară s'a trimisŭ din Petersburg înainte de a se face esecuţiunile în Rusciucŭ. Se adauge, că guvernulŭ din Parisŭ e gata a împlini cererea rusescă şi că agentulŭ diplomaticŭ alŭ Franciei din Sofia a şi admoniatŭ pe guvernulŭ bulgarŭ din motive de umanitate.

*

Se anunţă din *Bucuresci*, că este decisŭ ca *Regele şi Regina* sĕ plece la serbarea ḑilei nascerei Impĕratului germanŭ în 18 Martie s. n. Călĕtoria în împrejurările actuale ar fi considerată ca unŭ semnŭ, că cestiunile, ce neliniştescŭ Europa, au întratŭ într'o fasă pacînică.

*

Unŭ colaboratorŭ alŭ lui „Figaro" a avutŭ o întrevedere cu unŭ diplomatŭ ce se află în trecerea sa în Paris. Diplomatulŭ s'a esprimatŭ, că întréga Europă nu cunósce politica lui Bismarck. Scopulŭ lui Bismarck e sĕ reînoiască alianţa celorŭ trei împĕraţĭ, care espiră la 21 Martie, dér Ţarulŭ se opune cu hotărîre. Pentru a puté obţiné neutralitatea Franciei, Bismarck a voitŭ sĕ sacrifice cu ocasiunea propositiunilorŭ din Februariu chiar pe Austro-Ungaria. Chiar şi revoltele bulgare suntŭ opera lui Bismarck, pentru ca sĕ abată atenţiunea Rusiei spre Balcanĭ. Ţarulŭ, când a recunoscutŭ acésta, s'a esprimatŭ: „Je me moque des Bulgares" (Nesocotescŭ pe Bulgarĭ). De aceea diplomatulŭ nu crede, că va fi unŭ rĕsboiu austro-ungaro-rusŭ, căcĭ décă Rusia întră în Bulgaria, acésta se întêmplă numai la sfatulŭ Germaniei şi cu consimţĕmêntulŭ Austro-Ungariei, care imediatŭ ar întra în Serbia. Elŭ crede, că Rusia nu va întra în Bulgaria, câtă vreme Francia nu cade în cursa ce i-a întins'o Berlinulŭ. Conflictulŭ franco-germanŭ de multŭ ar fi isbucnitŭ, décă nu s'ar fi opusŭ Ţarulŭ. Nicĭ mórtea împĕratului Wilhelm n'ar schimba lucrurile, numai trebue sĕ se ferescă Francia de amabilităţile germane. Cea dintêiu concesiune aparentă a lui Bismarck ar fi semnalulŭ rĕsboiului. — „Pester Lloyd" nu crede, că póte încuviinţa Austro-Ungaria o intervenţiune rusă în Bulgaria. Prin urmare Austro-Ungaria neconsimţindŭ, ér Rusia vrêndŭ sĕ intervină, rĕsboiulŭ nu s'ar puté evita.

SCIRILE ḐILEI.

Din incidentulŭ corespondinţei din Sânmihaiulŭ de Câmpiă, pe care o publicarămŭ mai ḑilele trecute şi prin care nĭ-se descoperĭ arbitrara procedere a fisolgăbirĕului din Ormenişiu în huiduirea Românilorŭ din oficiele comunale şi înlocuirea lorŭ cu primarĭ de Ungurĭ, br. T. Gy. adreséză lui »Ellenzék" unŭ rĕspunsŭ, prin care îşĭ descarcă foculŭ dela inimă asupra preotului românŭ Alesandru Barbulescu, pe care îlŭ înfăţişéză ca pe causa tuturorŭ rĕutăţilorŭ. In Sânmihaiulŭ de Câmpiă — ḑice br. T. Gy. — locuesce unŭ poporŭ românescŭ solidŭ, cinstitŭ şi muncitorŭ, nicĭ odată nu s'au ivitŭ certurĭ şi contraverse de naţionalitate între poporŭ şi puţinii domnĭ proprietarĭ românĭ şi maghiarĭ, ci din contră, poporulŭ manifestă deplină încredere faţă cu Maghiarii, vĕḑêndŭ că acestia „apĕră" şi facŭ sĕ „propăşéscă" interesele comunei şi ale poporului. Br. T. Gy. se încércă a validita procederea fisolgăbirĕului în causa denumirei aşa ḑise „electorale" a primarului maghiarŭ din Sânmihaiu, dér e fórte sécŭ la vorbă şi lipsitŭ de motive adevĕrate, ér pe „popa" Barbulescu îlŭ sfătuesce, sĕ nu şĭ mai bată capulŭ cu cetirea art. XXI din 1881 a legei comunale, ci sĕ-şĭ păzéscă de afacerile sale bisericescĭ, despre carĭ ḑice că se află în cea mai mare disordine. — Ér noi îi ḑicemŭ preotului şi toţĭ Românilorŭ de acolo sĕ urmăréscă pasŭ cu pasŭ uneltirile unguresci.

—0—

Institutulŭ de banĭ „Hunedóra" din *Deva* a dăruitŭ suma de 110 fl. pentru scopurĭ culturale române.

—x—

Din *Graţŭ* ni-se scrie, că d-lŭ *Iustin Colbasŭ de Ormenişŭ*, fiiulŭ d-lui T. de Colbasŭ din Cutŭ, a fostŭ promovatŭ în 8 Martie n. c. la gradulŭ de *doctorŭ în medicină*. — Felicitămŭ pe tînĕrulŭ doctorŭ!

—x—

Ni se relatéză, că câţĭ-va parochienĭ românĭ, carĭ conducŭ afacerile bisericescĭ, şcolare şi fundaţionale din Hermanŭ, arŭ fi împrumutatŭ în anulŭ trecutŭ peste 200 fl. v. a. şi acum în Ianuariu trecutŭ alte vr'o 200 fl. v. a. în numele bisericei dela o societate de împrumutŭ de acolo. După câtŭ suntemŭ informaţĭ, biserica nu numai n'are nevoiă de banĭ, dér nicĭ n'a sciutŭ nimenea de acéstă afacere. Atragemŭ atenţiunea organelorŭ nóstre superióre bisericescĭ, sĕ cerceteze că, décă adevĕrate suntŭ cele ce ni se raportéză, pentru cine s'au făcutŭ aceste împrumuturĭ şi cu a cui autorisaţiune, căcĭ se ḑice că s'ar fi folositŭ sigilulŭ bisericei pentru facerea împrumuturilorŭ?

—x—

Inţelegemŭ, ca unŭ preotŭ sĕ facă neguţĕtoriă, sĕ cumpere şi sĕ vêndă vite, bucate etc., décă veniturile parochiei nu-i ajungŭ. Dér nu înţelegemŭ sĕ strice térgulŭ bietului ţĕranŭ, şi încă parochianŭ alŭ sĕu, umblândŭ după elŭ de diminéţa până séra. Părintele *Creiţarŭ* din *Bodŭ* nĭ-ar puté da esplicaţiunĭ în acéstă privinţă, căcĭ mai mulţĭ ómenĭ ni s'au plânsŭ de astfelŭ de neajunsurĭ.

—x—

Lucrătorii din minele dela *Reşiţa*, carĭ se puseseră în grevă, au reluatŭ lucrările.

—x—

Din *Boromea* se scrie cătră „Sieb. D. Tgbltt.", că lăcătuşulŭ de acolo Iohann Essig, care mai nainte locuia în Braşovŭ, cutrieră comunele ca doctorŭ de minunĭ şi ca conjuratorŭ alŭ spiritelorŭ. Acestŭ modernŭ Dulcamara, cu o traistă, ce conţine buruenĭ şi tincturĭ, douĕ-trei cărţĭ sub braţŭ, ochelarĭ în sârmă auriă şi cu unŭ aşa numitŭ bastonŭ alŭ doctorului Sassafras, păşesce cu gravitate din casă'n casă, vinde medicina sa de medicŭ şarlatanŭ cu 32 cr. şi cere, décă şarlatania isbutesce, numai 50 până la 100 fl. ca onorarŭ pentru cura sa minunată. In Şaroşŭ promise în ḑilele acestea mai multorŭ locuitorĭ, că în curêndŭ va cita pe iubiţii lorŭ rĕposaţĭ şi va ţiné cu ei o întrevorbire, că cum e cealaltă lume. — Sĕ se ferescă ómenii de acestŭ „medicŭ alŭ minunilorŭ.«

—x—

Distinsulŭ medicŭ oculistŭ, consiliarulŭ de curte *Dr. Ferdinand cav. de Arlt*, profesorŭ la universitatea din Viena, a muritŭ. Arlt a scrisŭ mai multe opurĭ şi 'şĭ-a câştigatŭ renume europénŭ.

—x—

Din *Esseg* se raportéză, că unŭ numĕrŭ alŭ fóiei »Slavonische Presse« a fostŭ confiscatŭ pentru unŭ articulŭ de fondŭ asupra ruperei tractărilorŭ ungaro-croate.

—x—

Gazeta oficială din Strassburg publică mĕsurile luate de guvernŭ contra societăţilorŭ cu tendinţe francese, şi în acelaşĭ timpŭ ordonă disolvarea tuturorŭ comitetelorŭ centrale, ale societăţilorŭ musicale din Alsaţia, precum şi a societăţilorŭ de gimnastică.

—x—

Bela *Bellus*, notarulŭ comunalŭ din Kis-Oroszi, comitatulŭ Pestei, *a defraudatŭ* banĭ oficialĭ în sumă de 660 fl. Se pare că nu va fi urmăritŭ, deórece soţia sa a declaratŭ că va restitui suma defraudată. Dér faptulŭ în sine rĕmâné-va nepedepsitŭ?

—x—

Tabla r. a schimbatŭ în *închisóre pe viéţă* sentinţa de mórte pronunţată de tribunalulŭ din Deva contra soţiei lui Petru Rusu, care 'şĭ-a otrăvitŭ pe fiulŭ şi fica vitregĭ.

—x—

După o nouă decisiune a tribunalului imperialŭ, acela care *ia cu sine chibriturĭ* (cĕtrăniţe, aprinjóre) *din restauraţiune*, la cerere se condamnă pentru furtŭ.

—x—

La 2 Martie n. s'a comisŭ în *M. Radna* unŭ *omorŭ* cu jăfuire. Ţĕranca română, vĕduva *Saveta Hosan*, care trecea în genere de avută, a fostŭ omorîtă în propria ei casă, ce o locuia singură, şi jefuită. Câteva persóne suspecte au fostŭ arestate şi se ḑice că s'a datŭ de urma tuturorŭ făptuitorilorŭ.

—x—

„Legea Glótelorŭ" din 1886 adnotată şi urmată de instrucţiunile spre esecutarea ei cu o întroducere, a apărutŭ de sub tiparŭ în editura şi tipografia *Alexi* din Braşovŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ 30 cr.

—x—

Serata capelei orăşenescĭ. Duminecă în 13 Martie n. capela orăşenéscă va da în sala hotelului Nr. 1 unŭ concertŭ şi pe lângă alte novităţĭ se va esecuta şi interesenta fantasia *„O nópte în pădure"* de Schipek. Inceputulŭ la 8 óre. Intrarea 30 cr.

Esecuţiunea din Rusciucŭ.

Esecutarea de Dumineca trecută a celorŭ 9 conducĕtorĭ ai revoltei din Rusciucŭ a urmatŭ astfelŭ: In

FOILETONU.

Poesii poporale,

culese de

Demetriu Moldovanŭ învĕţĕtorŭ în Şierbenĭ.

Câte póme suntŭ în viă
Nice una nu-i dulciă
Ca mândruţa cea dintâiă.
Câte póme-sŭ într'o véră
Nice una nu-i amară
Ca mândra de-a doua óră.

***

Maica din tóte mĕ scóte
Dér din douĕ nu mĕ póte
Din cătane şi de mórte.

***

Mĕi Dumitre dragu meu
Dragŭ mĭ-a fostŭ numele tĕu,
De-ai trăĭ sĕ fi alŭ meu
De-i muri sĕ morŭ şi eu.
Sĕ ne'ngrópe lâng'olaltă
Sĕ se mire lumea tótă,
C'a fostŭ dragoste curată
D'unŭ ficiorŭ şi de-o fată.

***

Totŭ aşa ḑice doru:
„De urîtŭ móre omu",
Minte doru ca şĭ-unŭ câne
De urîtŭ nu móre nime,
Că móre că n'are ḑile.
Omulŭ de urîtŭ nu móre
Făr' se uscă pe picióre,
Ca érba de pe răḑóre
Când o bate vêntŭ şi sóre,
Ca érba de pe ogorŭ
Când o bate vêntŭ şi norŭ.

***

Mĕi bade de dorulŭ tĕu
Mĕ topescŭ ca inu 'n tĕu,
Bade de dragostea ta
Mĕ topescŭ ca cânepa.

***

Spune'mĭ bade când te ducĭ,
Sĕ-ţĭ dau douĕ mere dulcĭ
Und'ei şedé sĕ le mâncĭ,
Sĕ-ţĭ aducĭ bade aminte
De acelea dulcĭ cuvinte,
Cu care m'ai scosŭ din minte.

***

Frunḑă verde schinteuţă
Haida mândră hai drăguţă,
La fântână 'n grădinuţă
Sĕ-ţĭ dau apă şi guriţă.
Apă póte că ţĭ-oiu da
Dér guriţă póte ba,
Că mĕ temŭ că mi-i muşca
Că ţi-i iute dragostea.

***

Uiuiu că iu mĕ chiamă
Iepuraşiu-i bunŭ de zamă
Iepurόica de friptură
Mândra de pupatŭ în gură

***

Cine cătăniă n'are
Póte fi frumosŭ şi tare
Că la inimă nu-lŭ dóre,
Pe cum mĕ dóre pe mine
Că mĕ ducŭ în ţĕrĭ străine,
Unde nu cunoscŭ pe nime.
Fără frunḑa şi érba,
Alea-sŭ maica şi tăta.
Şi luna şi sórele,
Şi dragĭ căpriórele.
Căpriόră soriόră!
Nalţă-te'n douĕ picióre
Róde póla codrului,
Sĕ vĕḑĭ ţéra Oltului
Ba sĕ vĕḑŭ o păsĕrea
Şi sĕ scriu o cărticea
Sĕ trimitŭ la maica mea,
De mai are vr'unŭ ficiorŭ
Pună-i capulŭ sub piciorŭ,
Sĕ nu ducă ca min' dorŭ.

***

Spune-mĭ bade dreptŭ alesŭ
Luami-i după culesŭ,
Spune-mĭ bade dreptŭ afară
Luami-i la primăvéră,
Spune-mĭ bade poţĭ nu poţĭ
Cu vorbe sĕ nu mĕ porţĭ,
Spune-mĭ bade adevĕratŭ
Luami-i după căratŭ;
— Atuncĭ mandră te-oi lua,
Când mie mi-i numĕra,
Câte paie-sŭ într'o claie
Şi frunḑuţa de p'unŭ nucŭ,
Şi penele de p'unŭ cucŭ,
Atuncia mândră te ducŭ.

***

Mĕ ducŭ maică sĕ mĕ'necŭ
Că cărn'legile trecŭ,
— Dragu mamii nu te duce
Că mai vinŭ doi pe la cruce.

***

Mândruţă ca o cocónă
Nu-ţĭ da gura la cătană,
Că cătana-i ce banu
Duce doru cu anu.

***

Câte mândre am avutŭ
Nicĭ una nu mĭ-a plăcutŭ,
Da ḑĕu care-o am amŭ
Mi-i dragă ca sufletu.

***

De când portă ficiorii
Cisme negre ca domnii
Nu se facŭ nicĭ morcovii,
De când portă fetele,
Cisme ca şi dómnele
Nu se facŭ nicĭ pómele.

birjĭ și sub escortă militară tare fură dușĭ din închisóre în tótă liniștea la loculŭ de osândă spre Rasgrad, 5 chilometri departe de orașŭ. După ce președintele tribunalului de rĕsboiu căpitanulŭ Andrew le cetì delicvențilorŭ sentința de mórte, condamnații ișĭ luară unii dela alții rĕmasŭ bunŭ îmbrățișându-se și sărutându-se. Unii din ei scriseră cu creionulŭ pe hârtiă, proptită pe spinarea soldațilorŭ, ultimele lorŭ disposițiunĭ. Condamnații fură apoi așeḑațĭ înaintea gropilorŭ, făcute de soldațĭ într'o liniă una lângă alta, și după ce li s'a datŭ binecuvêntarea preoțéscă, li s'au legatŭ ochii. La comanda: „Focŭ!“ deteră cei trei soldațĭ așeḑațĭ înaintea fiecărui condamnatŭ, câte douĕ împușcăturĭ de revolverŭ în condamnațĭ. Loculŭ de esecuțiune era închisŭ de-o companiă de soldațĭ. Persóne civile n'au fostŭ admise. Mormintele celorŭ morțĭ n'au nicĭ unŭ semnŭ. Familielorŭ condamnaților le e permisŭ sĕ'i desgrópe și sĕ'i îmormênteze la cimitirŭ.

Căpitanulŭ Bollmann, care e rănitŭ la amêndouĕ picióre le, a fostŭ isgonitŭ din țéră, ca supusŭ rusŭ, și trecutŭ sub escortă în România. Până în Bucurescĭ l'a însoțitŭ consululŭ germanŭ din Rusciucŭ. Colonelŭ Filov, șefulŭ garnisónei din Rusciucŭ, care a condusŭ rĕscóla de acolo și fusese condamnatŭ la mórte, a muritŭ în urma ranelorŭ primite în luptă.

Roșia-montană, Februariu 1887.

Domnule Redactorŭ! De douĕ orĭ am fostŭ atacatŭ până acum în ḑiaristica română de către iubitorii de céртă, de când sunt preotŭ în Roșia, dér de amêndouĕ orile am tăcutŭ propter bonum pacis. Déră acum fiindŭ atacatŭ a treia óră, trebue sĕ lămurescŭ cestiunea, și de aceea în interesulŭ adevĕrului Vĕ rogŭ sĕ dațĭ locŭ în colónele prețuitului D-Vóstrĕ ḑiarŭ următórelorŭ:

Conferindu-mi-se parochia Roșiei-montane de Venerata Superioritate, am și fostŭ introdusŭ aicĭ în 8 Augustŭ 1886. Aicĭ am aflatŭ cantore pre Petru Socaciu și docente pre Eugeniu Hocmanŭ. Curênd însĕ după acésta prin Venerata Superioritate mi s'a demândatŭ a repune în oficiulŭ de cantorŭ pre Eugeniu Hocmanŭ, care fusese lipsitŭ de acestŭ oficiu încă cu o lună înainte de introducerea mea, — ceea ce eu nu am întârḑiatŭ a o face numai decâtŭ. Atuncĭ s'a escatŭ între onorațiorii acestei parochie — durere că a fostŭ așa — o adevĕrată furtună în contra lui Hocmanŭ. Din acésta furtună a eșitŭ unu procesŭ, intentatŭ lui Hocmanŭ spre a fi destituitŭ din oficiulŭ nu numai de cantorŭ, ci și de docente.

Ca omŭ nou în acéstă parochiă, necunoscêndŭ nicĭ meritele nicĭ demeritele lui Hocmanŭ, afară de împrejurarea că e unŭ cântărețŭ escelentŭ, nu eramŭ interesatŭ a fi nicĭ pentru Hocmanŭ nicĭ în contra lui, ci interesulŭ îmĭ era sĕ lucru într'acolo ca sĕ se liniștéscă spiritele, dér mĭ-am atrasŭ numai ură și imputărĭ asupră'mĭ. Rĕulŭ era cu multŭ mai vechiu și mai înrădĕcinatŭ decâtŭ ca tînĕra mea neesperiință sĕ-lŭ pótă înăbuși momentanŭ. Animositățile și spiritulŭ de partide erau fĕtulŭ antecesorelui meu. Nimenĭ nu se plânge nicĭ nu'șĭ aduce aminte sĕ fi esistatŭ pre timpulŭ binemeritatului de piă memoriă parochŭ și protopopŭ cavalerŭ de Balinth partide între Românii din Roșia; déră s'au creatŭ acestea îndată prin succesorulŭ sĕu. Acestorŭ animosităţĭ și partide are de a-le mulțămi favoritulŭ antecesorelui meu, adecă: Eugenŭ Hocmanŭ, că a fostŭ necesitatŭ sĕ abḑică de oficiele ce le a purtatŭ aicĭ și a primitŭ sĕ fiă transferatŭ în altă stațiune.

Ér causa că astăḑĭ ad interim mĕ folosescŭ de cantorŭ cu Petru Socaciu, care a funcționatŭ ca atare peste 10 anĭ sub repausatulŭ cav. de Bulinth, și care nu e unŭ cântărețŭ atâtŭ de escelentŭ ca Hocmanŭ — este necesitatea, nefiindŭ absolutŭ nicĭ unŭ altulŭ în întrégă comuna care ar puté funcționa celŭ puținŭ ca susŭ numitulŭ. Cumcă biserica gr. cat. ar fi despoiată de corulŭ vocalŭ prin absența lui Hocmanŭ, sĕ mĕ ierte corespondentulŭ, căcĭ nu e dreptŭ. Cine a cântatŭ în ḑiua Nascerei și la Botezulŭ Domnului? nu corulŭ? 'Mĭ vine a crede că corespondentulŭ nu e Reșianŭ, deórece unŭ poporeanŭ de alŭ meu unŭ neadevĕrŭ atâtŭ de îndrăsnețŭ nu rr fi pututŭ spune.

Totŭ în corespondența mai susŭ citată sunt acusatŭ: că m'așŭ lăsa sĕ fiu dusŭ pe bețe de curatorele primarŭ. Étă pentru ce sunt acusatŭ: La instalarea mea în acéstă parochiă amŭ aflatŭ că fostulŭ curatore primarŭ a abḑisŭ și în locu'i s'a alesŭ d-lŭ Dr. Simeon-Caianŭ, dĕr deși acésta se întêmplase cu douĕ lunĭ mai nainte, totușĭ cassa bisericei nu era predată și în cassă nu se afla nicĭ unŭ crucerŭ. Sĕ înțelege că oficiulŭ meu nu mĕ lăsa sĕ o suferŭ acésta; decĭ d-nii curatorĭ fuseră provocațĭ a lua, respective a preda cassa d-lui curatorŭ primarŭ actualŭ. Insĕ atuncĭ eșiră lucrurĭ minunate la iveală. Fostulŭ curatore nu purtase nicĭ unŭ felŭ de ḑiarŭ de percepțiunĭ orĭ erogațiunĭ. Deși biserica posede cincĭ roțĭ de șteampurĭ și acele erau tóte esarêndate pe la particularĭ cu sume frumóse de câte 100 fl. unele — totușĭ de contracte de esarendare nu era nicĭ vorbă, decum sĕ esiste. Ér din venitulŭ frumosŭ alŭ bisericei de preste 500 fl. v. a. nu fuseră în stare sĕ-șĭ solvéscă nicĭ darea anuală, în câtŭ aflaiŭ o restanță de dare din anii trecuțĭ de 140 fl. v. a. Scóla am aflat'o onerată cu o datoriă de capitalŭ și interese de peste 1000 fl. pe lângă acestea la fondulŭ pisetalŭ o datoriă de interese de 50 de galbenĭ. In favorulŭ scólei se dĕduseră petrecerĭ peste petrecerĭ, cu carĭ ocasiunĭ s'au contribuitŭ pentru scólă sume frumóse, déră cassa scolară, respective bisericéscă nu vĕḑuse încă nicĭ unŭ crucerŭ din acele sume. Biserica aprópe descoperită, superedificatele parochiale în o stare desolată, casele capelanalĭ și școla căḑêndŭ în ruine. Poftimŭ administrațiă! Tóte acestea din momentulŭ pășirei mele în acĕstă parochiă nu le-am mai suferitŭ, nicĭ le voiŭ mai suferi câtŭ voiŭ fi aicĭ.

Tóte acestea trebue sĕ-șĭ ia o altă direcțiune și pentru acestŭ scopŭ am începutŭ a procede cu d-lŭ curatorŭ primarŭ nou svaviter in modo, fiindŭ că numai până esistŭ armoniă și înțelegere între curatorele primarŭ și parochŭ póte prospera bunăstarea materială a unei bisericĭ, fiindŭ acesta administratorulŭ, ér parochulŭ controlorulŭ averei bisericescĭ.

Acéstă procedere a mea față cu administrarea averei bisericescĭ și bună înțelegere cu d-lŭ curatorŭ primarŭ, am observatŭ încă de timpuriu că le displace unorŭ indivíḑĭ, carĭ arŭ fi doritŭ sĕ manipuleze averea bisericéscă în regiulŭ lorŭ spre dauna bisericei — și étă unŭ órecine la indemnulŭ lorŭ mĕ neláuțesce acum a treia oră pentru acéstă în fața lumei.

Ce privesce acusa că: conformŭ înaltelorŭ ordinațiunĭ de a ne arăta venitele totalĭ din parochiă cu finea fiăcărui anŭ, eu am arătatŭ venitulŭ stolarŭ numai 75 fl. v. a., e dreptŭ. Acésta am făcut'o — fiindŭ că îmĭ era demandatŭ sĕ o facŭ — însĕ numai în unŭ terminŭ mediu anualŭ, amĕsuratŭ venitelorŭ din cele trei lunĭ de preoțiă din Roșiă. Ce sciam eu ce alte venite voiu avea în anulŭ întregŭ?

Décă corespondentulŭ scia că e mai multŭ, sĕ mĕ fi făcutŭ atentŭ atuncĭ, deórece acésta nu a mersŭ în secretŭ, ci am întrebatu opiniunea curatoratului; dér aci nu-i în jocŭ convingerea, ci maliția de bêrfitorŭ. — Casurile de botezŭ e dreptŭ că conformŭ matriculei facŭ 40—50 pre anŭ, déră stolarulŭ unui botezŭ nu e 1 fl., ci e liberŭ, cine cu câtŭ voiesce a mĕ onora și uneorĭ și cu nimica. Décă d-lŭ X voesce sĕ mĕ onoreze totdéuna cu câte 1 fl., îi sunt fórte mulțumitorŭ.

Parastasele suntŭ de regulă câte 1 fl., déră de acolo se împărtășescŭ și servitorii bisericei. Feștaniele suntŭ cu multŭ mai rarĭ decum afirmă corespondentulŭ. Inmormêntărĭ gratuite i-așĭ puté enumĕra destule. Dela sĕrutarea sf. crucĭ și miruitulŭ de trei orĭ preste anŭ, ce-mĭ trece preste trei fl. v. a. după ce dau competința servitorilorŭ, totdéuna îi donezŭ bucurosŭ d-lui X. Fênațele ce fructifică parochului în mărime de 6 jugĕre 1015°□, parte mare locŭ sterilŭ, de abia aducŭ atâta venitŭ câtŭ îlŭ arată fóia catastrală, ér suma de 100 fl v. a. ce o arată corespondentulŭ e ceva fantasticŭ. Mărturisirea séu spovedania e cu totulŭ gratuită fiindŭ cea mai delicată în privința acésta. Se póte că la Botezulŭ Domnului antecesorulŭ meu sĕ fi încassatŭ 140 fl. v. a., eu însĕ nu m'am îndatinatŭ a'i trage și sufletulŭ la omulŭ séracŭ, și așa la fórte mulțĭ am fostŭ mulțumitŭ și cu nimica; décă în doi anĭ laolaltă așĭ fi norocosŭ a încassa atâta, așĭ fi fórte mulțumitŭ.— Deși nu am rótă de steampurĭ din ale bisericei sĕ-mĭ fructifice ad personam ca antecesorelui meu, deși nu-mĭ e decretată câte 100 fl. pre anŭ din adjutulŭ regescŭ cum a fostŭ aceluia, totușĭ nicĭodată nu m'am esprimatŭ către nime, că dóră nu așĭ fi mulțumitŭ cu venitulŭ din parochiă, fiindŭ acela destulŭ de onestŭ; și așa precând d-lŭ X nu încétă a scormoni spuza urei și a discordiei dintre fii aceleiașĭ nații și bisericĭ, — deși i-ar fi misiunea sĕ fiă apostolulŭ păcei — ar face cu multŭ mai bine décă șĭ-ar griji de ale sale.

De altmintrelea sciu eu că mai am de a mĕ lupta până voiu estirpa cu totulŭ sĕmênța neînțelegerei, sĕmênată cu atâta abundanță în trecutŭ, și alŭ cărei efectŭ a fostŭ: că administratorii interimalĭ în timpulŭ vacanței parochiei de câteva lunĭ, de douĕ orĭ au fostŭ acusațĭ la ven ordinariatŭ pentru — nimica. Rea sĕmênță a sĕmênatŭ preotulŭ modelŭ!!

Ioanŭ Maiorŭ, parochŭ gr. cat.

Dare de sémă, Mulțămită și Apelŭ nou*).

La apelulŭ meu publicatŭ în „Gazeta Transilvaniei« de unde binevoiră a lua notiță și celelalte foi ale nóstre, incurseră până aḑĭ 30 fl 75 cr. (treiḑecĭ florinĭ și trei pătrare) pentru *abecedare și legendare* pre séma elevilorŭ lipsițĭ dela scólele rurale și adecă dela următorii domnĭ: Nicolau Rusanŭ posesorŭ mare în Sâncelŭ 1 fl. Elie Dopp adjunctŭ de inginerŭ 1 fl. 10 cr., Danilă Gabor 1 fl., Ein Unbekannter 20 cr., Petru Lenghelŭ adjunctŭ de inginerŭ în Sâncelŭ 1 fl., Ioanŭ Frățilă posesorŭ mare în Sâncelŭ 1 fl. 5 cr., Ioanŭ Filipŭ preotŭ în Libotinŭ 1 fl., Artemiu Blașianu preotŭ gr. cat. în Obreja Têrn. 1 fl., Dr. Ioanŭ Popŭ de Bichișŭ medicŭ de Regimentŭ în Sibiiu 1 fl., Redactorulŭ dela „Ludimagister« în Reșița 50 cr., Aronŭ Lupanŭ Mil. Beamte bei der Genie Direction in Przemysl 1 fl., Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ din Rodna veche 1 fl. 45 cr., Constantinŭ Iuga preotŭ în Negrilescĭ 30 cr., Ioanŭ Olteanŭ not. cerc. Negrilescĭ 40 cr., Nicolau Mihăese înv. în Negrilescĭ 31 cr., Vasiliu Bodea preotŭ gr. or. în Negrilescĭ 24 cr., Vasiliu Gaborfi sub not. cerc. în Negrilescĭ 20 cr., Nicolau Vladŭ posesorŭ în Negrilescĭ 20 cr., Biserica gr. cat. din Negrilescĭ 20 cr., Isidor Marcu preotŭ în Augustineum Viena 1 fl., Emanuilŭ Ungureanŭ advocatŭ în Timișóra 5 fl., Domnișóra Dora Bălănescu din Reșița 1 fl., Dómna Teresia Zsianŭ din Reșița 1 fl., D-șóra Sofia Nicolaevitsch din Reșița 1 fl., D-șóra Catarina Nicolaevitsch 1 fl., D-șóra Ida Crișanŭ 1 fl., Georgiu Drăghiciu 1 fl., Iosifŭ Pocreanu 1 fl., Simionŭ Fătășianŭ 50 cr., Petru Jivi 30 cr., Iuliu Crăciunŭ 1 fl., Carolŭ Janu 50 cr., Dómna colectantă Lucreția Frențiu 1 fl., D-nii Petru Mohotŭ învĕțătorŭ, Tutova (România) 80 cr., Mihaiu Savescu din Reșița 50 cr., Suma 30 fl. 75 cr. Camete după banii cei depusesemŭ la cassa de păstrare Rodna vechiă 7 cr. Suma 30 fl. 82 cr. De aci am spesatŭ: Pentru procurarea unui protocolŭ unde se însemnŭ sumele incurse 1 fl. 10 cr. Pentru patru avisurĭ postale a $^1/_2$ cr. 2 cr. Pentru 18 declarațiunĭ (Frachtbriefe) 1 fl. 8 cr. Șése marce postale a 5 cr. 30 cr. Dlui Vasile Petri în Năsĕudŭ pentru abcdarie 10 fl. Ioanŭ Popescu în Sibiiu pentru abcdarie 6 fl. D-lui Nestorŭ în Blașiu 12 fl. Sfóra de pachetatŭ 10 cr. Porto abcdarielorŭ venite din Blașiu 38 cr. Suma 31 fl., adecă au incursŭ 30 fl. 82 cr. și s'au spesatŭ 31 fl. — dreptŭ aceea am mai pusŭ dela mine 18 cr. și decĭ banii toțĭ suntŭ spesațĭ.

(Va urma.)

*) Intârḑiată din causa lipsei de spațiu. — Red.

Ultime scirĭ

Rusciucŭ, 10 Martie. — Curtea Marțială șĭ-a pronunțatŭ erĭ sentința în afacerea suboficerilorŭ și a soldațilorŭ. Soldații au fostŭ grațiațĭ. Doi suboficerĭ au fostŭ condamnațĭ la 5 anĭ de fortăréță, cincĭ suboficerĭ și caporalĭ, la 8 anĭ din aceeașĭ pedépsă; și în fine alțĭ 5 pe viéță. Maiorulŭ Petroff e învestitŭ cu puterĭ absolute care îi permitŭ sĕ modifice sentințele pronunțate. Se așteptă decisiunea *sa*.

Rusciucŭ, 10 Martie. — Contrariu spuselorŭ ḑiarului „Noua Presă Liberă“ demersul consulilor, care cereau amânarea execuțiunilorŭ condamnaților, până ce se ajungă recursulŭ lorŭ în grație la Sofia, a fostŭ colectivŭ. Erau de față la ședințele curții Marțiale consululŭ Germaniei representândŭ interesele Rusiei, și colegii sĕi din Francia, Italia, România și Grecia. Consulii Austriei și Angliei erau absențĭ.

Rusciucŭ, 10 Martie. — Ḑiarele rusescĭ suntŭ interḑise în Bulgaria.

Parisŭ, 10 Martie. — In ḑiarulŭ „Le Matin“ de astăḑĭ d. John Lemoine ḑice că nu trebue sĕ se créḑă că Italianii ar fi nemulțumițĭ d'o împăcare eventuală între Quirinal și Vatican. Italianii ar vedé cu plăcere o alianță franco-italiană, însĕ ei speră că alianța Italo-Austro-Germană, le va aduce beneficii materiale și o primescŭ.

Bucurescĭ, 10 Martie. — Scirĭ din Berlinŭ anunță, că pricipele de Bismarck va profita de venirea a mai multorŭ personagie marcante la Berlinŭ în scopŭ d'a felicita pe Impĕratulŭ Wilhelm cu ocasiunea ḑilei de 22 Martie, pentru a deschide nisce negociărĭ menite a asigura pacea.

DIVERSE.

Capulŭ casniciei. — In consiliulŭ cantonalŭ din Zürich se ivì mai dĕunăḑĭ cu ocasia desbaterii codicelui privitorŭ la drepturile private unŭ incidentŭ. La capitululŭ »Dreptulŭ familiei« propuse preotulŭ Wolff stergerea propositiunei „Bărbatulŭ este capulŭ casniciei,“ ea e numai o frumósă ḑicere, care nu folosesce la nimicŭ, ḑise preotulŭ, căcĭ în faptŭ nicĭ nu e adevĕrată, prin ștergerea acestei propositii necuviinciόse sĕ se deștepte aparința unei prevenirĭ față cu femeile. Protojudele ḑise că nu póte fi de acordŭ, preotulŭ Wolff merge în politeța sa prea departe, propositia e din punctŭ de vedere juridicŭ fórte importantă și lipsa el ar da nașcere la certurĭ, de esemplu pentru educațiunea copiilorŭ. Ca unŭ singurŭ omŭ se ridicară membri consiliului și votară pentru păstrarea venerabilei legĭ patriarchale, numai câțĭva arătară prin ședere, că au renunțatŭ la casnica guvernare, séu póte considerară dimpreună cu preotulŭ Wolff frumósa propositiă ca o dispositiune în realitate lipsită de adevĕrŭ.

***

Nenorocire. — In pădurea lângă Avrigŭ, unŭ Românŭ de acolo, tată de familiă, fù lovitŭ în capŭ de o ramură ruptă din unŭ arbore ce căḑù, și fù omorîtŭ. O comisiune judecătorescă s'a dusŭ în Avrigŭ sĕ cerceteze casulŭ.

Copilŭ arsŭ. — In Deva aprinse unŭ faurŭ foculŭ pe căminŭ în atelierulŭ sĕu, îlŭ închise și eșì de acasă cu soția sa. Curêndŭ după aceea simțiră vecinii mirosŭ a arsŭ, sparseră ușa și aflară pe fetița de doi anĭ a faurului ḑăcêndŭ pe pămêntŭ arsă.

Copilŭ de doi anĭ împuscatŭ. — In Gyergyo-Ditro apucà unŭ băétŭ de doi anĭ alŭ primarului pistolulŭ tatălui sĕu, care se afla în cameră încărcatŭ cu glonțŭ și începù sĕ se jóce cu elŭ. Arma se descărcà și glonțulŭ pĕtrunse inima băétului, omorându-lŭ imediatŭ.

Necrologŭ.—In 6 Martiu s. n. a adormitŭ în Domnulŭ *Maria Buteanŭ*, soția credinciósă a preotului gr. c. de Mecenthiu, în tractulŭ Eriului, diecesa Gherlei, Ludovicŭ Buteanŭ. Inmormêntarea s'a întêmplatŭ la 8 Martie așeḑêndu-se osĕmintele scumpei repausate în cimiteriulŭ gr. c. de Tășnadŭ.

Fiă-i țĕrêna ușóră și memoria neuitată!

☛ *Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.*

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 9 Martie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	96 60
Rentă de hârtiă 5%	85 90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.45
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 —
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.00
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 —
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.80
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121.50
Renta de hârtiă austriacă	78.10
Renta de arg. austr.	79 60
Renta de aurŭ austr.	108 80
Losurile din 1860	132.25
Acţiunile băncel austro-ungare	858.49
Act. băncel de creditŭ ung.	285.85
Act. băncel de creditŭ austr.	276.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.03
Napoleon-d'orĭ	10.14
Mărcĭ 100 imp. germ.	62.75
Londra 10 Livres sterlinge	128.25

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 25 Februarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	88—	89—
Renta rom. amort. (5%)	$91\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{2}$
» convert. (6%)	83—	84—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	——	——
Credit fonc. rural (7%)	$98\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{4}$
» „ „ (5%)	$82\frac{3}{4}$	$87\frac{1}{2}$
» » urban (7%)	$95\frac{1}{2}$	$96\frac{1}{4}$
» » » (6%)	$89\frac{1}{4}$	$90\frac{1}{4}$
» » » (5%)	78—	79—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	20.50	21.25
Bancnote austriace contra aurŭ.	1.98	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 10 Martie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.24	Vênd.	8.38
Argint românesc	»	8.30	»	8.35
Napoleon-d'orĭ	»	10.09	»	10.14
Lire turcescĭ	»	11.44	»	11.48
Imperialĭ	»	10.44	»	10.48
Galbenĭ	»	5 97	»	6.02
Scrisurile fonc. »Albina»	»	101.—	»	102.--
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Invitaţiune.

„Reuniunea pentru ajutorarea arestanţilorŭ din Braşovŭ" îşĭ va ţiné **adunarea sa generală pentru anulŭ 1886** la *13 Martie* a. c. 11 óre a. m. în vechia sală de adunare a casei oraşului, la care adunare membrii reun. suntŭ cu on. învitaţĭ.

PROGRAMA:

1. Deschiderea adunărei din partea preşedintelui.
2. Cetirea raportului anualŭ alŭ comitetului administrativŭ şi alŭ comisiunei controlătóre, şi esprimarea hotărîrei lorŭ asupra acestora, eventualŭ darea absoluţiunei.
3. Alegerea preşedintelui.
4. Alegerea comitetului administrativŭ de 15 membrii.
5. Alegerea comisiunei controlătóre de 3 membri.
6. Desbaterea asupra propunerilorŭ, carĭ suntŭ a se da presidiului în scrisŭ celŭ puţinŭ cu o ḑi înainte de ţinerea adunărei generale.

Braşovŭ, 2 Martie 1887.

Comitetulŭ administrativŭ.

Publicaţiune de licitaţiă.

Pentru asigurarea edificărei bisericei gr. cat. în Şomcuta-mare se va ţiné licitaţiune publică la 25 Martie 1887 st. n. în opidulŭ Şomcuta-mare în cancelaria opidană.

Spesele edificărei suntŭ preliminate în suma de 28,115 fl. 05 cr.

Condiţiunile licitaţiunei, precum şi planulŭ bisericei edificânde se potŭ vedé în tótă ḑiua înainte de amédĭ la subscrisulŭ curatore primarŭ alŭ comunei bisericescĭ gr. cat. din Şomcuta-mare.

Toţĭ acei întreprinḑĕtorĭ, carĭ după legile de industriă au dreptulŭ şi vréu a concura la acéstă licitaţiune suntŭ provocaţĭ prin acéstă publicaţiune, a se presenta în loculŭ şi ḑiua susŭ amintită séu în persónă, séu prin plenipotenţiată provĕḑutŭ cu documentele recerute, orĭ a trimite oferte legale pe lângă depunerea cauţiunei de 5% a sumei de 28,115 fl. 5 cr.

Ofertele atâtŭ verbale câtŭ şi în scrisŭ care nu vorŭ corĕspunde recerinţelorŭ de mai susŭ nu se vorŭ lua în consideraţiune.

E necondiţionatŭ de lipsă, ca ofertele date în scrisŭ sĕ conţină: atâtŭ cu numerĭ câtŭ şi cu litere suma, pentru care întreprinḑĕtorulŭ primesce edificarea, că cunósce condiţiunile edificărei şi referinţele locale, şi că condiţiunile le primesce pentru sine a fi deobligătóre.

Ofertulŭ datŭ în scrisŭ orĭ verbalŭ pentru întreprinḑĕtorŭ va fi îndată deobligatorŭ şi nerevocabilŭ, éră pentru comunitatea bisericéscă gr. cat. din Şomcuta-mare numai după aprobarea consistoriului episcopescŭ gr. cat. din Gherla.

Şomcuta-mare, 25 Februariu 1887.

P. Dragoşŭ,
curatorŭ primarŭ.

1—2

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copşa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu	5.30	—	5 56	—
	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	. .
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Cluşiu	—	10.28	5.26	6.43	--
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	--
	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8.42	—	4.52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4.10	5.45	—.
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8.36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	-..
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4.16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 40
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.81

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ